

72 w 2025 (608)

Harce Św. Jerzego. Jak zorganizować turniej zastępów?

Data publikacji: 19.11.2025 / Autor: Michał Piotrowicz

Poniżej przedstawiam podsumowanie doświadczeń i wniosków organizacji Harców św. Jerzego w 2025 roku z mojej perspektywy jako komendanta harców. Nie jest to przedstawienie najlepszego i idealnego sposobu na realizację tego wydarzenia, lecz opis mojego podejścia i doświadczeń. Zachęcam do zapoznania się i inspiracji oraz ulepszania systemu do realizacji wyznaczonych celów.

Do artykułu załączam [dysk z przydatnymi materiałami](#). Bierzcie i jedźcie!

Cele turnieju

Harce św. Jerzego to rywalizacja zastępów harcerek i harcerzy z Gdańska, odbywająca się corocznie już od kilkudziesięciu lat. Zwycięzca turnieju dostępuje zaszczytu niesienia włóczni św. Jerzego do czasu kolejnych Harców oraz oznaczenia na niej nazwy własnego zastępu.

Po co nam Harce? Wyróżniliśmy trzy główne cele:

1. Wykorzystanie skali wydarzenia (co roku bierze udział kilkadziesiąt zastępów) – integracja gdańskiego środowiska poprzez współpracę i współzawodnictwo.
2. Realne sprawdzenie umiejętności i zwartości zastępów, wyłonienie najlepszego. Sprawdzenie zarówno umiejętności technicznych oraz współpracy i komunikacji.
3. Przeprowadzenie uczciwej i wyrównanej rywalizacji.

Jest to naprawdę cenne wydarzenie integrujące środowisko i będące stałym punktem harcerskich kalendarzy, harcerze co roku czekają na ten turniej, a zastępowi marzą o zdobyciu włóczni.

Przekazanie włóczni św. Jerzego. Co roku zwycięski zastęp go otrzymuje i oznacza na nim nazwę zastępu wraz z rokiem zdobycia.

Tegoroczna mechanika turnieju

Turniej składał się z zadania przedharcowego (80 pkt) oraz gry turniejowej (500 pkt). Do tego dochodziły bonusy, np. za nienagane umundurowanie czy przysycie plakietki okolicznościowej, którą otrzymali na początku harców.

Zadanie przedturniejowe

autor: Filip Maniecki

Założenia:

- zastępy przedstawiają się sobie nawzajem
- zastępy zapoznają się z motywem przewodnim harców
- zastępy zyskują możliwość zgłoszenia na Harcerski Festiwal Filmowy 2025
- zastępy zapoznają się z programem HFF 2025

Cele:

- zdobycie kompetencji przetwarzania rozpoznawalnych konwencji gatunkowych na potrzeby własnej twórczości (osiągnięty poziom: konwencja w filmie przynajmniej do rozpoznania)
- zaktywizowanie uczestników do twórczości amatorskiej poprzez

uświadamianie, że proste narzędzia realizatorskie leżą w zasięgu ich ręki i umiejętności

Opis zadania:

- zadanie polega na nagraniu i zmontowaniu krótkiego filmu nawiązującego stylem do jednego wybranego gatunku filmowego. Fabuła ma przedstawić cechę charakterystyczną, która najlepiej opisuje Wasz zastęp (chodzi o przymioty ducha i charakteru, nie o cechy wizualne).

Filip jako znawca kinematografii niezwykle profesjonalnie podszedł do tematu, za co mu serdecznie dziękuję. Dzięki niemu otrzymaliśmy informator zarówno dla uczestników ([zał. 1](#)), jak i dla organizatorów ([zał. 2](#)).

Gra turniejowa

W tym roku zdecydowaliśmy się na system, w którym jedna duża gra zastępów podzielona jest na 5 stref. Były to tematyczne obszary, zupełnie różniące się od siebie, posiadające własny obszar, punktację i tematykę.

W każdym obszarze można było zdobyć max. 100 punktów i przebywać max. 60 minut. Cała gra trwała 6 godzin – 5 godzin na strefy + 1 godzina na przemieszczanie się.

Punktacja była skalowana, tzn. najlepszy zastęp z danej strefy otrzymywał 100 pkt, pozostałe zastępy wprost proporcjonalnie do niego. Zasady były znane zastępowym ze stosownym wyprzedzeniem ([zał. 3](#)).

W tym roku były to strefy:

- detektywistyczna ([zał. 4](#)),
- ekonomiczna ([zał. 5](#)),
- gier terenowych ([zał. 6](#)),
- naukowa ([zał. 7](#)),
- puszczańska ([zał. 8](#)).

System ten bardzo się sprawdził, więc zachęcam do jego wykorzystywania i ulepszania. Dlaczego?

1. Z perspektywy **komendanta**: przy organizacji harców przyporządkowałem jedną/dwie osoby jako odpowiedzialne za daną strefę. Dzięki temu obowiązki zostały jasno rozdzielone, więc mogłem je łatwo wspierać i sprawdzać. Szef strefy odpowiedzialny był za wymyślenie gry, zasad, punktacji oraz odprawiał przydzielonych mu punktowych.
2. Z perspektywy **zastępowych**: otrzymaliśmy bardzo pozytywną informację

zwrotną ze względu na to, że co godzinę wchodzili do nowej gry, nowego świata, gdzie mogli się na nowo wykazać. Gra więc, mimo tego, że trwała 6 godzin, minęła im szybko, a wręcz mówili, że czasu było zbyt mało. Dla nas, instruktorów organizujących jakikolwiek program to dobrze – zawsze wolimy niedosyt, niż przesyty.

Z perspektywy **punktowych**: przed turniejem mogli wybrać interesujący ich punkt ([zał. 9](#)). To też spora wartość, wszak od punktowych, ich zapału i zaangażowania w ogromnym stopniu zależy jakość harców.

Największy przebój: punkt z przyrządzania ryby.

Trzeba przyznać, że niemal wszystkim zastępom poszło bardzo dobrze!

Mapa działania

Cały proces organizacji opisałem w następujących punktach:

1. PRE-PRZYGOTOWANIA
 1. zebranie komendy
 2. ankieta wśród hufcowych – potrzeby i cele

3. ankieta wśród komendy – termin pierwszej rady, cele, pomysły, rola w komendzie (podział obowiązków)
4. wyznaczenie terminu harców i przekazanie go drogą służbową (najpóźniej przed końcem poprzedniego roku kalendarzowego)

2. PRZYGOTOWANIA

1. **komenda**

1. pierwsza rada
2. druga rada
3. trzecia rada

2. **zastępowi**

1. zgłoszenia
2. informator harcowy
3. zasady gry i zasady punktacji
4. zadanie przedturniejowe

3. **punktowi**

1. zgłoszenia
2. odprawa ogólna online
3. odprawa w strefach

4. **drużynowi**

1. informator

3. TURNIEJ

1. rejestracja zastępów
2. apel rozpoczynający
3. gra
4. apel kończący

4. ZAKOŃCZENIE

1. ewaluacja komendy
2. ewaluacja zastępowych
3. ewaluacja punktowych

Szczegółowy opis poszczególnych punktów przesyłam w mapie działania ([zał. 10](#)).

Chciałbym jednak zwrócić szczególną uwagę na parę istotnych według mnie kwestii:

- **ankieta do hufcowych**: dzięki temu nawiązałem kontakt z osobami, które orientują się co w tym roku jest szczególnie potrzebne (tak samo ankieta do komendy, dzięki temu wiedziałem na czym stoimy już przed pierwszym spotkaniem)
- **zadbanie o punktowych**: często zapominamy, by przy takich wydarzeniach odpowiednio przygotować punktowych (a w skali tego wydarzenia było ich ponad 50!) – od ich zapału i zaangażowania w ogromnym stopniu zależy jakość

harców. Punktowi to osoby 15+ z danej drużyny – wędrownicy, przybocznicy, instruktorzy. Odbyły się dwie odprawy – jedna online z komendantem w celu omówienia ogólnych zasad ([zał. 11](#)), druga na żywo z szefami stref w celu wyjaśnienia dokładnych zasad gry i punktacji.

- **informator dla drużynowych:** warto dać informator dla drużynowych, żeby byli dobrze poinformowani i wiedzieli jak wspierać swoich zastępów w przygotowaniach ([zał. 12](#))
- **duża i rzetelna komenda:** miałem ludzi, na których mogłem polegać – bez tego ani rusz. Dzięki systemowi stref, odpowiedzialności były rozłożone bardzo klarownie, co znacznie ułatwiało koordynację całości.

Ostatnie technikalie: tak wyglądała punktacja ([zał. 13](#)). Autorem był Mikołaj Domsta, który rozwiązał to genialnie – punktowi wypełniali formularze z ilością punktów i zastępem, a system sam zliczał sumę.

Tak wyglądała mapa ([zał. 14](#)). Autorem był Mateusz Hoja (mój kochany hufcowy). Wydrukowana w formacie A3 i zafoliowana zrobiła niezłą robotę!

Przesyłam również grafiki ([folder](#)) autorstwa Nikifora Kosedy.

Dziękuję całej komendzie. Wasza pomysłowość i zaangażowanie:

- phm. Mateusz Hoja HR
- pwd. Mikołaj Domsta HR
- pwd. Konstanty Maśniak HR
- pwd. Nikifor Koseda HR
- pwd. Małgorzata Konczal wędz.
- pwd. Natalia Szymańska wędz.
- pwd. Krzysztof Kaczmarek HO
- HR Aleksander Czerny
- wędz. Julia Zburalska
- sam. Blanka Łubkowska

Autorzy zdjęć: Agata Kasprzycka, Piotr Łuszcz

Tegoroczni zwycięzcy: Zwiadowcy z 87 GDH "Zielony Trakt" im. Tadeusza Zawadzkiego „Zośki”.

Słowo na koniec

Harce św. Jerzego 2025 były dużym wydarzeniem. Starłem się do tego podejść tak, aby rzeczywiście był to wartościowy dzień dla całego środowiska Gdańskiego.

Takie turnieje mogą kształtować działania zastępów – zwłaszcza jeśli wydarzenie jest prestiżowe, a informację o zasadach gier wyślemy dużo wcześniej. Warto więc każdego roku robić to rzetelnie, aby naprawdę było to frajdą dla wszystkich harcerek i harcerzy, a jednocześnie by pchało to ich do rozwoju umiejętności i charakteru.

Puszczalstwo jest wartością, do której powinniśmy coraz śmielej powracać – jest to rdzeń i źródło efektywności naszego oddziaływania. Może warto byłoby zrobić stricte puszczańskie harce ze strefami takimi jak samarytańska, terenoznawcza, ogniomistrzowska, przyrodoznawcza i łącznicza?

Zachęcam do organizowania turniejów zastępów w takiej czy innej formie w Waszych środowiskach. Mam nadzieję, że pozostawione tu wskazówki i materiały się przydadzą.

Czuwaj!

PS: W razie potrzeby zapraszam do kontaktu: michal.piotrowicz@zhr.pl

Michał Piotrowicz

Z zamiłowania klarncista, a z powołania drużynowy, bo gdy został harcerzem, zaczął żyć pełnią życia. Długie górskie wędrówki, leśne wyrypy i podróże autostopowe to jego żywioł. Od gadania woli działanie.